

Ecologische quickscan

Gerichtenweg 21 te Doornspijk

In het kader een bestemmingsplanwijziging

Uitvoering	Ruimte voor Advies BV Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen
Opdr.gvr.	Fam. Fidder
Locatie	Gerichtenweg 21 8085 PW Doornspijk
Datum	25 augustus 2019
Status	Update, versie februari 2021

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
2	Resultaten	7
2.1	Vaatplanten	
2.2	Broedvogels	
2.3	Vleermuizen	
3.4	Grondgebonden zoogdieren	
3.5	Overige soorten	
3	Effecten	15
3.1	Broedvogels	
3.2	Vleermuizen	
3.3	Grondgebonden zoogdieren	
3.4	Overige soorten	
4	Gebiedsbescherming	18
4.1	Natuurnetwerk Nederland	
4.2	Natura 2000	
5	Conclusies en Aanbevelingen	19
5.1	Overzicht van de bevindingen	
5.2	Conclusies en aanbevelingen	
	Bijlagen	
	Bijlage 1: Wettelijk kader	

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Voorliggend rapport beschrijft de bevindingen van een ecologische quickscan uitgevoerd op twee percelen aan de Gerichtenweg te Doornspijk, gemeente Elburg. Het voornemen is om de bestaande woning en bijgebouwen op de locatie Gerichtenweg 21 te slopen, gevolgd door nieuwbouw van een woning en bijgebouw. Deze ingreep is in 2019 reeds ecologisch beoordeeld. oorspronkelijk zouden er 2 nieuwe woningen met gezamenlijk bijgebouw worden gerealiseerd op het perceel. Inmiddels is het plan gewijzigd en bestaat het voornemen om een woning met bijgebouw te realiseren op een agrarisch graslandperceel ten noordwesten van het bestaande erf (afbeelding 1.3). De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De quickscan betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaardere beschermde soorten maximaal 3 jaar.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

Deelgebied 1

De onderzoekslocatie betreft een perceel aan de Gerichtenweg 21, gelegen aan de noordrand van het buurtschap Hoge Enk in de gemeente Elburg (zie afb. 1.1 t/m 1.3). De bebouwing bestaat uit een woning met diverse bijgebouwen. De gebouwen zijn zonder uitzondering gedateerd en verkeren in matige tot slechte staat. Het erf is grotendeels onverhard en sterk verruigd. De oprit loopt door tot achter op het erf en bestaat uit halfverharding met grind. De woning (1) is opgetrokken uit baksteen met spouw en beschikt over een pannendak. Tussen woning en kapschuur bevindt zich een stenen aanbouw met deels golfplaten en deels bitumineuze dakbedekking. Aan de oostkant van de aanbouw bevindt zich een stenen schuur met een grotendeels ingestort rieten dak. Hier overheen is een forse kapschuur (2) gebouwd bestaande een houten geraamte en golfplaten. De dakplaten bevatten vermoedelijk asbest. De noord- en oostgevel zijn deels open, net als de zuidoostelijke hoek. Ten zuiden van de inrit staan twee houten bijgebouwen met vermoedelijk asbesthoudende dakplaten (3 en 4). Ze bestaan uit enkellaags planken gevels en een golfplatendak zonder dakbeschoot. Gebouw 3 wordt vooral gebruikt als opslagruimte en werkschuur en is in redelijke staat. Gebouw 4 is deels gebruikt als (kippen)stal en deels voor opslag en werkruimte. Gebouw 5 bestaat deels uit steen en deels uit houten planken met wederom een vermoedelijk asbesthoudend dak. Gebouw 6 en 7 zijn kleine bijgebouwtjes, deels open en bestaande uit metalen golfplaten op een balkenconstructie. Gebouw 8 tot slot is een houten stalletje geschikt voor bijvoorbeeld pony's en schapen. In de weide ten noorden van woning en kapschuur grazen momenteel enkele pony's.

Op enkele meters van de woning staan een aantal lindes van redelijk formaat. Achter de schuren in het zuidoostelijk deel staat een paardenkastanje en in de noordwesthoek staan enkele kleine fruitbomen in een ponyweide. De zuidkant van het erf grenst aan de tuin van een vrijstaande woning. Langs de zuidwestgrens loopt de Gerichtenweg, een vrij drukke weg tussen buurtschap Hoge Enk en Elburg. Het overige omringende landschap is sterk agrarisch van karakter. Het naastgelegen grasland wordt momenteel begraasd door schapen. Het landschap is relatief open van karakter zoals veel gronden richting randmeerkust, dit in tegenstelling tot het meer

kleinschalige cultuurlandschap verder naar het zuiden richting Veluwe.

Deelgebied 2

Dit betreft een perceel met hoofdzakelijk intensief beheerd en bemest agrarisch raaigrasland. In de uiterste noordoosthoek staat een grote boom op de perceelgrens, deze boom blijft behouden. Ook in de zuidelijke punt langs de Gerichtenweg staat een te behouden boom. Verder ligt er in het zuidoostelijk deel een voormalige kuilvoerplaats met een oppervlakte van ongeveer 15x25 meter. Deze plek is al lange tijd niet meer gebruikt. Er resteert slechts een verruigde verhoging in het terrein met enkele oude autobanden, rioolbuizen en steenpuin. Tussen Gerichtenweg en het perceel ligt een smalle afwateringssloot. Ter hoogte van de toegang tot het perceel is een duiker aangebracht om met voertuigen het land op te kunnen. Overige landschapselementen ontbreken binnen het terrein en in de directe omgeving.

Alle ingrepen vallen onder de noemer “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”.

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 19 juni 2019 aan het begin van de middag bezocht door J. Mossink, ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals huismus, uilen, vleermuizen en marterachtigen. Het locatiebezoek startte met zware regen en onweer waarna het opklaarde en de temperatuur opliep van 21 naar 25 °C bij een zwakke zuidwestelijke wind.

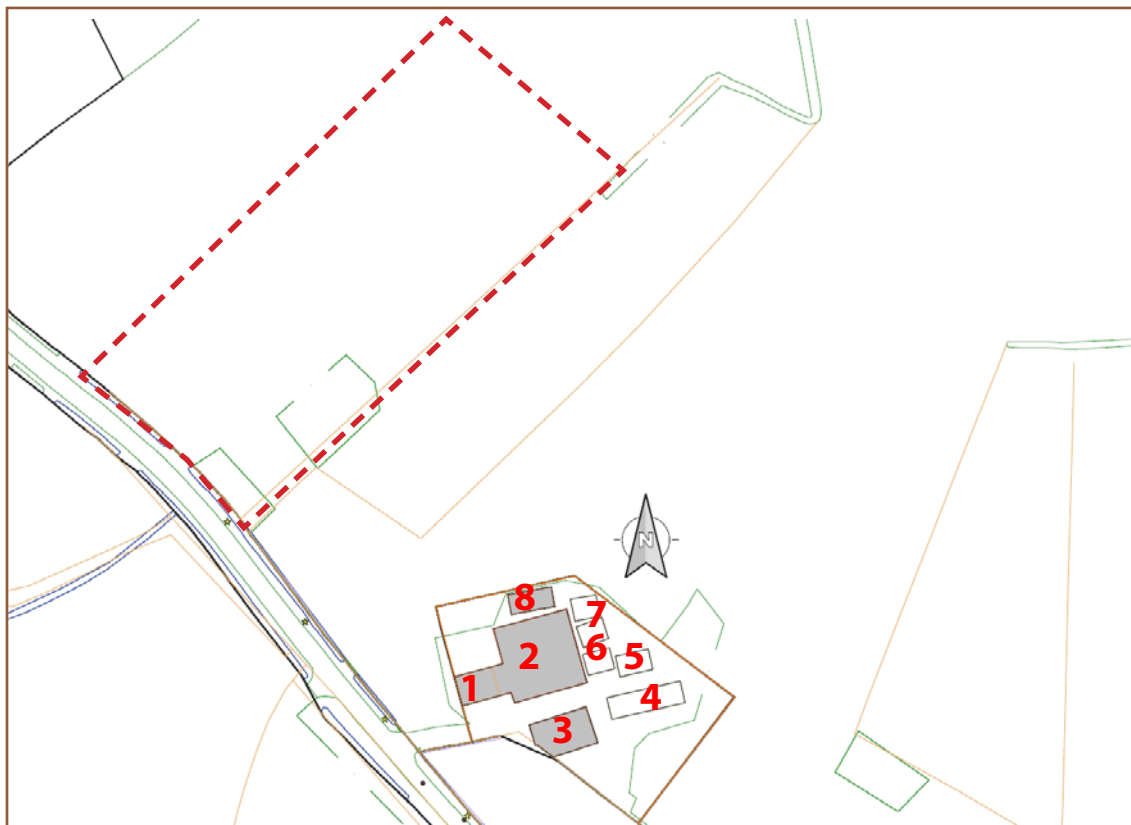
Op 26 januari 2021 is het het deelgebied ten noordwesten van het erf bezocht.

In voorliggende rapportage wordt daarnaast verwezen naar een aantal bevindingen ten aanzien van kerkuil tijdens latere inspectiemomenten. Het gaat om waarnemingen van kerkuil tijdens een vleermuisinventarisatie. Deze is uitgevoerd door J. Mossink op 19 juni 2019 tussen 22.05-00.06 en wordt opgenomen in een afzonderlijke rapportage van het nader onderzoek naar vleermuizen. Verder heeft dhr. B. van den Brink van de Vogelwacht Noord Veluwe in september 2019 overdag twee bezoeken aan de locatie gebracht ter beoordeling van het erf ten aanzien van de kerkuil. De bevindingen zijn geen onderdeel van de quickscan en zullen afzonderlijk worden aangeleverd, maar zijn als samenvatting toegevoegd omdat het bijdraagt aan een juiste beeldvorming omtrent de aanwezigheid van kerkuil op het erf.

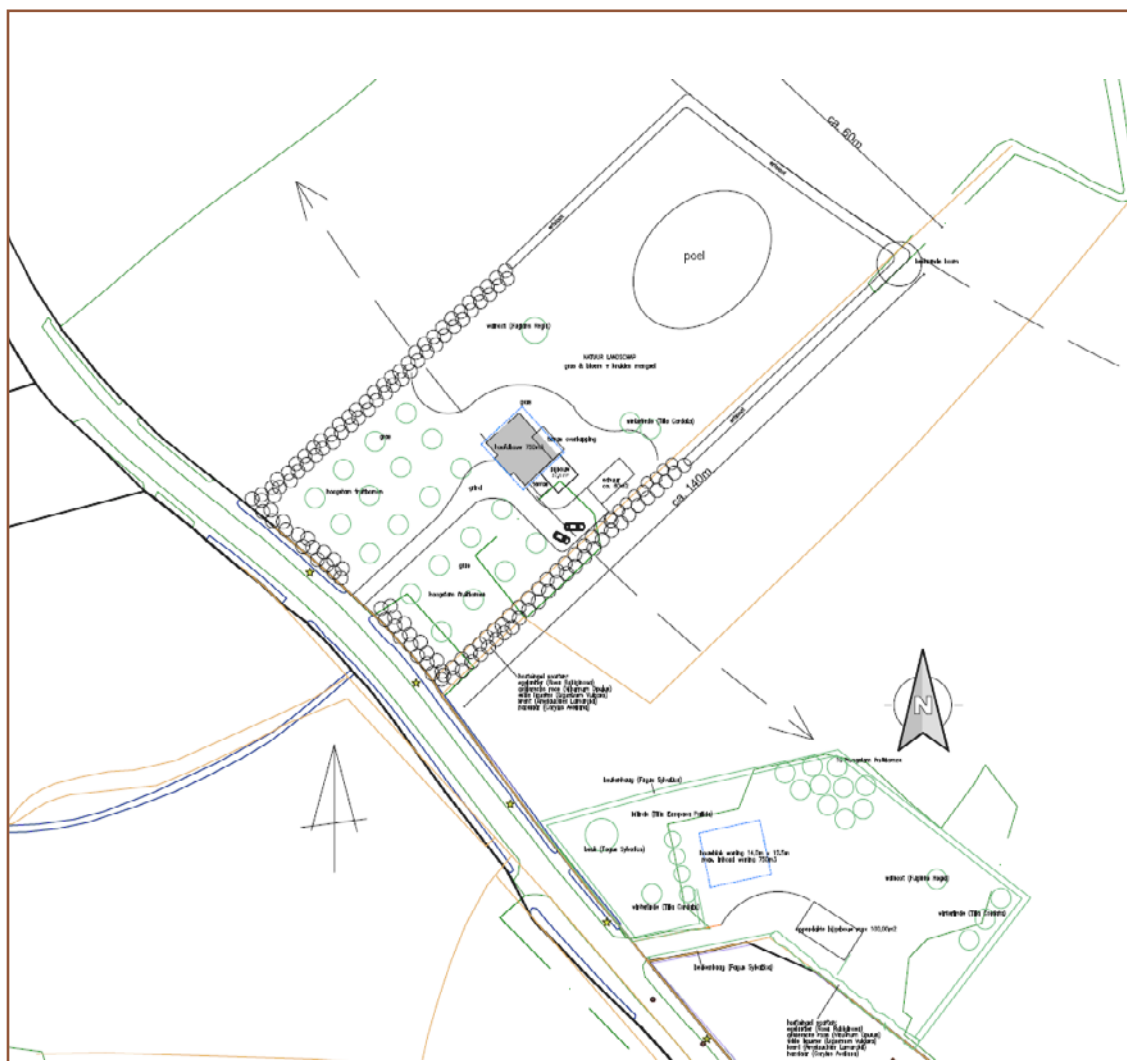

Afb. 1.1: Luchtfoto met de globale begrenzingen van het bestaande erf (rood kader) en graslandperceel waar eveneens een nieuwe woning met bijgebouw gerealiseerd wordt (geel kader). Bron ondergrond: pdok luchtfoto 2019.

Afb. 1.2: Luchtfoto onderzoekslocatie Gerichtenweg 21. Linksboven: agrarisch perceel, onderzocht in 2021. Onder: bestaand erf met te slopen bebouwing. 1 = woning, 2 = grote kapschuur met daarin vervallen schuurtje, 3 en 4 = houten bijgebouwen, 5 = voormalig stalletje, 6 en 7 = bijgebouwtjes van metalen golfplaten en balken, 8 = houten ponystal. Bron ondergrond: Korfker Architecten 2020.

Afb. 1.3: Beoogde situatie. Bron ondergrond: Korfker Architecten 2020.

2.1 Vaatplanten

Deelgebied 1

De onderzoekslocatie ligt in een overwegend agrarisch landschap met voedselrijk cultuurgrasland en maïsakkers. Op het perceel zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Algemene soorten domineren; Enkele aangetroffen soorten zijn grote brandnetel, gewone braam, gewone vlier, kweekgras, straatgras, rode en witte klaver, smalle weegbree, ridderzuring, , jacobskruiskruid, akkerdistel, en duizendblad. De gevels van de te slopen bebouwingen zijn overwegend onbegroeid. In de dakgoot van de woning staan enkele graspollen en op de golfplatendaken groeien veel mossen vergezeld van enkele zeer algemene grassen en kleine kruiden. Het bronnenonderzoek (ndff/Floron, verspreidingsatlassen) geeft in overeenstemming met het aangetroffen beeld geen aanleiding om aan te nemen dat er mogelijk beschermde plantensoorten leven. Het vóórkomen van beschermde of bijzondere plantensoorten is uitgesloten.

Deelgebied 2

De vegetatie in dit deelgebied bestaat voornamelijk uit sterk bemest raaigrasland met een kleiige bodem. Tussen het gras staan enkele algemene kruiden zoals witte klaver, veldzuring, paardenbloem, scherpe boterbloem en zachte ooievaarsbek. De voormalige kuilvoeropslag is overwoekerd door riet en grote brandnetel. Geschikte omstandigheden voor beschermde soorten ontbreken ook hier.

2.2 Broedvogels

2.2.1 Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die afhankelijk zijn van menselijke bebouwing of waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt. Eveneens beschermd is de functionele leefomgeving die van belang is voor het functioneren van de rust- of voortplantingsplaatsen, zoals dichte opgaande beplanting als schuil- en slaapgelegenheid voor huismussen. De ligging aan de rand van een buurtschap in een overwegend agrarische omgeving biedt op voorhand mogelijkheden voor soorten als huismus, kerkuil en steenuil.

Deelgebied 1

Tijdens het bronnenonderzoek bleek dat de kerkuil wel in de regio voorkomt maar waarnemingen uit de directe omgeving van het plangebied ontbraken. Bij aankomst bleek echter een kerkuilenkast op het erf aanwezig en er werden twee roestende kerkuilen in de nok van de grote kapschuur aangetroffen. In de kapschuur lagen vele tientallen braakballen, zowel oud als recent. Ook waren op diverse plekken onder de balkconstructie krijtstrepen zichtbaar. De kast is in een stelling buiten op het erf geplaatst tussen twee schuren in. Dit is opmerkelijk te noemen omdat nestkasten indien mogelijk meestal binnen geplaatst worden. Tijdens de quickscan is niet vastgesteld of de nestkast in gebruik was. Tijdens een vleermuisinventarisatie uitgevoerd op 19 juni 2019 waren wederom twee uilen aanwezig. Vanaf 45 minuten na zonsondergang vlogen de dieren krijsend boven het erf rond en maakten af en toe hese geluiden naar elkaar. Dit lijkt te duiden op een territorium.

Uit inspectie van de nestkast door de Vogelwacht Noord Veluwe op 6 en 25 september 2019 bleek dat de nestkast aan de binnenzijde geen tekenen van gebruik vertoont. De opening was bedekt met spinrag. Recent gebruik van de kast door kerkuilen is daarmee uitgesloten. Op beide dagen werd een rustende kerkuil in de kapschuur aangetroffen. De grote kapschuur is het enige gebouw op het erf die door de uilen gebruikt wordt. Braakballen, veren en uitwerpselen tonen dit aan. De overige gebouwen zijn niet of nauwelijks toegankelijk voor uilen en er werden geen sporen aangetroffen. Het erf is deels geschikt als jachtgebied voor uilen. In de kapschuur kunnen uilen 's winters prooien vinden. Het erf is grotendeels te sterk vervuigd om te jagen, maar langs de randen hiervan worden wel aanzienlijke aantallen muizen verwacht. In de omgeving is veel potentieel jachtgebied aanwezig door het niet al te intensieve en open karakter van agrarisch landschap. De voorgenomen ontwikkelingen leiden mogelijk tot overtreding van één of meerdere verbodsbepalingen ten aanzien van de kerkuil. De initiatiefneemster geeft zelf aan contact op te nemen met de lokale uilenwerkgroep om af te stemmen welke vervolgstappen genomen worden. Alle acties die een effect op de uilen, een eventuele nestlocatie en andere belangrijke onderdelen van leefgebied kunnen hebben mogen pas worden uitgevoerd na het verkrijgen van een ontheffing en alleen indien gewerkt wordt volgens de daarin opgenomen voorschriften.

Van de steenuil zijn weliswaar geen waarnemingen langs de Gerichtenweg bekend maar de soort is in de jaren 2013-2015 op verschillende plekken in de omgeving waargenomen (waarneming.nl). Dichtbijzijnde waarneming komt van de Harderwijkerweg ongeveer 500 meter in oostelijke richting. Er werden geen sporen van steenuil aangetroffen binnen het onderzoeksgebied.

De huismus komt in de omgeving algemeen voor en gedijt in het algemeen goed aan de randen van dorpen en andere bebouwingskernen. De woning met pannendak is in potentie geschikt als nestplaats, hoewel de pannen wel ver doorlopen in de dakgoot. Ook enkele schuren zijn her en der toegankelijk voor mussen en daarmee geschikt als broedplaats, dit geldt zeker voor de kapschuur. Tijdens het veldbezoek werden echter nergens nesten (oud of recent) van huismussen aangetroffen. En terwijl rond de woning aan de Gerichtenweg 23 volop activiteit van mussen te bespeuren was bleef het stil op het onderzochte erf. Tijdens het twee uur durende veldbezoek werd éénmaal een huismus aan de uiterste zuidoostrand van het erf gezien. Het betrof een mannetje die vanaf een tak kortstondig op insecten joeg.

Overige jaarrond beschermde nesten van broedvogels ontbreken binnen invloedssfeer van de onderzoekslocatie. Er zijn geen nesten of potentiële nestlocaties van ooievaar, ransuil, roek, grote gele kwikstaart of roofvogels aangetroffen in de directe omgeving van het perceel.

Deelgebied 2

Het weiland ten noordwesten van het erf bestaat voor het overgrote deel uit soortenarm, intensief beheerd agrarisch grasland. Mogelijke nestplekken van jaarrond beschermde vogelsoorten ontbreken in het deelgebied. De te behouden wilgen in de zuidoostelijke en noordoostelijke hoek hebben geen holtes, nestkasten of grote nesten die door roofvogels of uilen gebruikt kunnen worden. In het zuidoostelijk deel van het perceel liggen de oude restanten van een kuilvoeropslag. Hier staan twee palen en een boompje die als uitkijkpost voor uilen kunnen dienen. De kuilvoerplaats is overwoekerd met ruigtekruiden en grassen en vormt daarmee een potentiële bron van muizen die op hun beurt als voedsel voor soorten als kerkuil, steenuil en buizerd kunnen dienen. De plek ligt echter midden in een open vlakte van agrarisch grasland en is beperkt van omvang (circa 15x25 meter). Het sterk bemeste raaigrasland is weinig geschikt als jachtgebied. Gezien deze feiten is het deelgebied in de huidige situatie geen onderdeel van leefgebied van uilen, roofvogels of andere vogelsoorten met jaarrond beschermde rust- of nestplaatsen.

2.2.2 Overige broedvogels

Deelgebied 1

Van de meeste broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt. Door de aanwezigheid van bramenruigten en deels toegankelijke bijgebouwen geschikt als broedlocatie voor de standaard zangvogelsoorten zoals merel, zanglijster, heggenmus, roodborst, winterkoning en zwartkop. Achter beschadigde boeidelen van de westgevel van de woning bevond zich een spreuwenest met jongen. Nesten van zwaluwen ontbraken, evenals andere recent gebruikte nesten in de bebouwing. De bomen zijn geschikt voor soorten als houtduif, vink en andere algemene soorten die in bomen broeden. Hiervan waren geen nesten zichtbaar maar vanwege het blad zijn kleinere nesten moeilijk of niet te zien in de zomermaanden. Wel was er voldoende zicht om grotere nesten van bijvoorbeeld kraaiachtigen uit te kunnen sluiten.

Deelgebied 2

Het grasland is ongeschikt als broedbiotoop voor weidevogels. Het raaigrasland heeft een te dichte grasmat, een te laag aandeel kruiden, te weinig variatie in structuur en ook de omringende percelen zijn ongeschikt. Hierdoor zijn broedgevallen van bijvoorbeeld kievit en gele kwikstaart uitgesloten. In de ruigte en het boompje op de verwilderde kuilvoeropslag kunnen mogelijk kleine zangvogels zoals winterkoning en roodborst nestelen, hoewel oude nesten ontbraken tijdens het veldbezoek.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen maar ook lineaire doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn beschermd.

2.3.1 Verblijfplaatsen vleermuizen

Deelgebied 1

De te slopen woning is geschikt voor vleermuizen. Het pannendak en ruimtes achter daklijsten en boeidelen zijn toegankelijk voor gebouwbewonende vleermuizen. Het is niet duidelijk of de spouw geschikt en toegankelijk is voor vleermuizen. Zolang dit onduidelijk is dient er zekerheidshalve vanuit te worden gegaan dat hiervan sprake is. In dat geval is de woning geschikt als kraamverblijfplaats. Zo niet dan gaat het om potentiële zomer- en paarverblijfplaatsen die tijdens milde winters ook bewoond kunnen zijn. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn de (in ieder geval deels) gebouwbewonende soorten gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis te verwachten. De overige bebouwing is ongeschikt omdat toegankelijke besloten, donkere en tochtvrije ruimtes ontbreken. Zo zijn er verder geen gevelbetimmeringen met holle ruimtes, plekken tussen dak en dakbeschot, spouwmuren, of besloten ruimtes achter planken. Omdat de voorgenomen ontwikkelingen mogelijk leiden tot negatieve effecten op gebouwbewonende vleermuizen is nader onderzoek nodig, zie ook hoofdstuk 3.3.

Wat betreft boombewonende vleermuissoorten ontbreken potentiële verblijfplaatsen. In de bomen zijn geen geschikte holtes, scheuren of losse stukken schors aangetroffen. De aanwezigheid van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen is, voor wat betreft de bomen, uitgesloten.

Deelgebied 2

De grote te behouden wilg in de uiterste noordoosthoek van het weiland heeft een aantal scheuren en losse stukken schors en is daardoor geschikt als zomer- en paarverblijfplaats van vleermuizen zoals gewone en ruige dwergvleermuis, hoewel het vanwege de zeer geïsoleerde ligging ten opzichte van andere mogelijke verblijfplaatsen en landschapselementen maar de vraag is of vleermuizen er ook daadwerkelijk gebruik van maken. De boom in de zuidoostelijke hoek langs de Gerichtenweg heeft geen holtes, scheuren en dergelijke en is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Aangezien bebouwing en andere bomen van enig formaat ontbreken zijn er verder geen mogelijkheden voor vleermuizen.

2.3.2 Foerageergebied en vliegroutes

Deelgebied 1

Het erf is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Rondom de bebouwing en ruigtes is voldoende voedselaanbod en vleermuizen kunnen tijdens ongunstigere weersomstandigheden profiteren van de beschutting die her en der te vinden is. Om die reden is ook de kapschuur aantrekkelijk als foerageergebied voor met name gewone grootoorvleermuis en dwergvleermuis. In en rondom Hoge Enk is volop alternatief foerageergebied voorhanden in de vorm van tuinen, erven en kleinere houtopstanden en bomenrijen. Daarom is van essentieel foerageergebied geen sprake. Er lopen geen duidelijke lijnvormige landschappelijke structuren over het perceel. Mogelijk vormt de Gerichtenweg en daarmee een deel van het erf onderdeel van een vliegroute in noord-zuid richting. In dat geval speelt het onderzoeksgebied naar verwachting slechts een beperkte rol voor vleermuizen aangezien de Gerichtenweg in het geval van een vliegroute de te volgen landschappelijke structuur is en het erf geen onderdeel van doorlopende structuren zoals een bomenrij is.

Deelgebied 2

Het weiland is vrij van lineaire, doorlopende landschappelijke elementen zoals bomenrijen of watergangen en is zeer open van karakter. De functie vliegroute kan worden uitgesloten en als foerageergebied is het terrein vanwege de openheid zeer beperkt geschikt en zeker niet van essentieel belang.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Deelgebied 1

Onder “grondgebonden zoogdieren” worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, insecteneters, haasachtigen, marterachtigen en eekhoorns. Op rommelige erven in het buitengebied is de steenmarter tegenwoordig een algemene verschijning in de omgeving van Elburg. Zowel in de bebouwing als op het erf zijn nergens sporen die duiden op aanwezigheid (latrines, prooiresten, krabsporen, eierschalen) aangetroffen. Aan- of afwezigheid van steenmarter kan echter niet met voldoende zekerheid worden aangetoond aan de hand van de quickscan. Hetzelfde geldt voor de kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn). In maart 2019 zijn de kleine marterachtigen van de vrijstellingslijst van de provincie Gelderland gehaald omdat het niet goed gaat met de bunzing, wezel en hermelijn. Vanwege de ongunstige staat van instandhouding is sindsdien een ontheffing vereist voor het overtreden van verbodsbepalingen zoals aantasten van vaste rust- en voortplantingsplaatsen. Ook verbindingzones tussen deelgebieden en belangrijk jachtgebied zijn beschermd. Nader onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of de voorgenomen ontwikkelingen leiden tot aantasting van beschermde gebiedsfuncties van deze soorten, zie ook hoofdstuk 3.4. *Update 2021: uit het nader onderzoek is*

gebleken dat het erf niet gebruikt wordt door marterachtigen.

Das, eekhoorn en boommarter zijn uit de omgeving bekend maar aanwezigheid van beschermde gebiedsfuncties binnen het onderzoeksgebied is uitgesloten. Van de das ontbreken sporen als holen, wissels en haren in prikkeldraad. Eekhoorns komen ook wel voor op plekken in de bebouwde kom met relatief weinig bomen maar in dit geval werden geen nesten of vraatsporen aangetroffen waarmee aanwezigheid zeer onwaarschijnlijk is. De boommarter komt voornamelijk voor in aaneengesloten bosgebieden. Hoewel boommarters tegenwoordig ook af en toe in stedelijke omgeving opduiken worden aan de Gerichtenweg geen boommarters verwacht, met name door de lage aantallen bomen op het erf en de openheid van het omringende landschap.

Algemene kleine zoogdiersoorten zoals veldmuis, bosmuis, bruine rat en huisspitsmuis komen vrijwel zeker op het terrein voor. Tijdens het veldbezoek zijn uitwerpselen van een egel aangetroffen. Andere algemene soorten die binnen of rond het onderzoeksgebied verwacht worden zijn bijvoorbeeld haas, mol, en ree. Overige beschermde of bijzondere grondgebonden zoogdiersoorten zijn uit te sluiten wegens het ontbreken van potentieel leefgebied.

Deelgebied 2

Het tweede deelgebied is uitsluitend geschikt voor kleine, algemene zoogdiersoorten zoals veldmuis en haas. In het monotone, sterk bemeste grasland zijn her en der holen te zien van vermoedelijk veldmuis. De voormalige kuilvoeropslag is voor grondgebonden zoogdieren de enige plek met schuilmogelijkheden en dekking. Tijdens de inspectie werden geen grotere holen, graafsporen, pootafdrukken, prooiresten, haren of andere gebruikssporen aangetroffen op de locatie. De plek ligt geïsoleerd van andere potentieel interessante structuren voor bijvoorbeeld marterachtigen en heeft een relatief beperkt oppervlak. Aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten is derhalve uitgesloten.

2.5 Overige soorten (amfibieën, reptielen, insecten, weekdieren)

Deelgebied 1 en 2

Door het ontbreken van oppervlakte water op het terrein is het vóórkomen van vissen uitgesloten. Om dezelfde reden ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën. Het begroeide deel van het projectgebied is echter wel geschikt als landhabitat voor enkele veelvoorkomende amfibieën (Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander). Schuren, kelders en ruimtes onder gestapeld materiaal kunnen gebruikt worden om te overwinteren. Deze algemene soorten hebben een zeer groot verspreidingsgebied en staan op de vrijstellingslijst van de provincie Gelderland waardoor geen ontheffing of nader onderzoek nodig is ten aanzien van deze amfibieën.

Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van reptielen en ongewervelden (libellen, kevers, weekdieren) moet voldoen waardoor aanwezigheid van dergelijke soorten is uitgesloten. De vegetatie op het terrein wordt gedomineerd door zeer algemene soorten van voedselrijke omstandigheden. De te verwachten gemeenschap van ongewervelden sluit hier bij aan. Ook bronnenonderzoek (o.a. nddf, waarneming.nl, telmee.nl) leverde geen bijzonderheden op voor de onderzoekslocatie en directe omgeving. Vliegend hert is weliswaar in de omgeving gezien maar leeft overwegend in oude eikenbossen omdat de larven hiervan afhankelijk zijn. Het is uitgesloten dat het erf onderdeel zijn van leefgebied van vliegend hert. Ook voor de sleedoornpage geldt dat geschikt habitat ontbreekt.

Afb. 2.1: Aanzicht te slopen bebouwing vanaf De Stege. Alle bebouwing wordt gesloopt. In de woonboerderij, koeienstallen en kapschuur zijn nestlocaties van de Huismus aangetroffen. Ook is de woonboerderij geschikt voor vleermuizen

Afb. 2.2: Achterzijde schuur 3 vanuit noordelijke richting gezien. Op de voorgrond de kerkuilenkast, die bij nadere inspectie niet bewoond bleek te zijn geweest.

Afb. 2.3: Schuur 4 vanuit westelijke richting gezien.

Afb. 2.4: Aanbouw tussen woning en grote schuur.

Afb. 2.5: Gedeelte binnenzijde grote kapschuur met links het grotendeels vervallen stenen bijgebouw waar de kapschuur overheen gebouwd is. In de nok van de kapschuur zaten 2 rustende kerkuilen tijdens het veldbezoek.

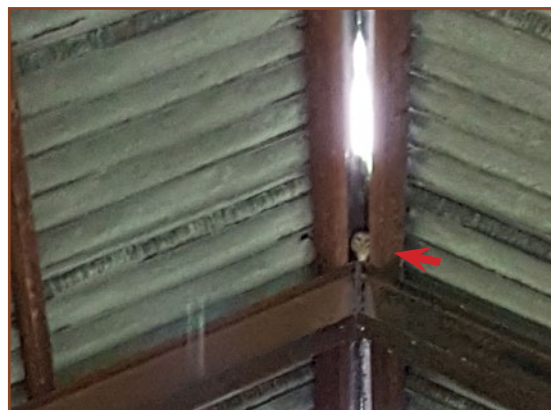

Afb. 2.6: Aanzicht van de te slopen woning, rechts is schuur 3 nog te zien. Foto genomen vanaf de Gerichtenweg.

Afb. 2.7: Binnenaanzicht kapschuur richting de grotendeels open oostgevel gezien.

Afb. 2.8: Rustende kerkuil in nok kapschuur.

Afb. 2.9: Schuurtjes 6 en 7 zijn opgebouwd uit een houten skelet met metalen golfplaten erover.

Afb. 2.10: Achterkant erf met schuurtjes 6 en 7 nog net zichtbaar, daarachter de grote kapschuur.

Afb. 2.11: Deelgebied 2 vanaf de bestaande inrit vanaf de Gerichtenweg gezien. Centraal rechts de voormalige kuilvoeropslag, rechtsachter de solitaire wilg op de perceelgrens.

Afb. 2.12: De kuilvoeropslag is overwoekerd door ruigtekruiden en grassen.

Afb. 2.13: Rietbegroeiing en oude rioolbuizen op de kuilvoeropslag.

Afb. 2.14: Deelgebied 2 vanaf de Gerichtenweg ten zuidoosten van het plangebied gezien.

3.1 Broedvogels

3.1.1 Kerkuil

De sloop van de bestaande bebouwing en herinrichting van het erf zal mogelijk leiden tot één of meerdere overtredingen van verbodsbepalingen ten aanzien van de kerkuil. Zo moet de nestkast verplaatst worden en is er mogelijk sprake van een (tijdelijke of permanente) afname van leefgebied zoals vaste roestplaatsen en foerageergebied. De aanwezigheid van een vaste rustplaats van kerkuilen is vastgesteld aan de hand van diverse bevindingen. Tijdens de quickscan zijn twee rustende kerkuilen en zowel oude als recente braakballen aangetroffen. Tijdens de eerste vleermuisinventarisatie aanwezigheid van krijssende, territoriale uilen. De initiatiefneemster gaf op de dag van het veldbezoek aan contact op te nemen met de lokale Vogelwacht Noord Veluwe om na te vragen of zij bekend zijn met de situatie en bijvoorbeeld kunnen beoordelen welke functies het erf voor kerkuilen heeft en hoe groot het belang van diverse onderdelen van het erf is voor kerkuilen. Vervolgens moet mogelijk een activiteitenplan worden opgesteld dat ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag dient. Een activiteitenplan bestaat uit verschillende onderdelen. Zo moet onderbouwd worden welke effecten mogelijk zijn, hoe negatieve effecten tijdens de uitvoeringsfase zoveel mogelijk voorkomen worden en welke maatregelen genomen worden om ook de toekomstige staat van instandhouding te kunnen garanderen. Om een ontheffing te krijgen moet er bovendien sprake zijn van een geldig wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn en mag er redelijkerwijs geen beter alternatief voorhanden zijn. Door de aanwezigheid van asbestdaken is er vermoedelijk sprake van een geldig wettelijk belang (volksgezondheid). Veel gebouwen verkeren in slechte staat. Met de juiste maatregelen is het waarschijnlijk mogelijk om de kerkuilen ook in de nieuwe situatie een plek op het erf te geven. Denk hierbij aan maatregelen als het onder ecologische begeleiding verplaatsen van de nestkast en het kwalitatief verbeteren van leefgebied door bijvoorbeeld het creëren van ruige, kruidenrijke overhoekjes, het aanplanten van een boomgaard en het aanbieden van roestplekken.

Update 2021: De ontheffingsaanvraag voor het aantasten van een vaste rustplaats van kerkuil is inmiddels in gang gezet.

3.1.2 Overige broedvogels

Deelgebied 1

Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels zoals merel, zanglijster, roodborst en houtduif in de houtige begroeiing, ruigte en schuren mogelijk. Ook is er een spreeuwennest aangetroffen in het dak van de woning. Nesten mogen nooit verstoord of vernield worden zolang deze in gebruik zijn. Buiten het broedseizoen mogen nesten verwijderd worden (dit geldt uiteraard niet voor de kerkuil!). Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Een ruwe indicatie van het broedseizoen is de periode half maart - half augustus. Uitsluitend van belang is het feit of bezette nesten aanwezig zijn, ongeacht de periode. Eerdere of latere broedgevallen van met name duiven zijn bijvoorbeeld mogelijk. In geval van bezette nesten moet gewacht worden de werkzaamheden totdat vogels het nest vrijwillig permanent verlaten hebben. Het is toegestaan om buiten het broedseizoen preventieve maatregelen te treffen om broedgevallen te voorkomen. Voor locaties waarvan de kerkuil gebruik maakt mag dit alleen na verkrijgen van een ontheffing en

wanneer gewerkt wordt volgens de ontheffingsvoorschriften.

Update 2021: Voor de woning en het voor vleermuizen geschikte gedeelte van de kapschuur geldt dat uit het nader vleermuisonderzoek is gebleken dat er geen vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn. Daarom kunnen ook de woning en het voor vleermuizen geschikte gedeelte van de kapschuur buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden voor broedvogels zonder daarbij beschermde vleermuisverblijven aan te tasten.

Deelgebied 2

In deelgebied 2 is de kans op broedgevallen beperkt tot de voormalige kuilvoeropslag en de twee te behouden wilgen in de terrehoecken. In de ruigte op de kuilvoeropslag kunnen kleine zangvogels nestelen zoals roodborst en winterkoning. Voorkom

3.2 Vleermuizen

Deelgebied 1

De woning is in potentie geschikt als vaste, jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaats van gebouwbewonende vleermuizen. De woning is geschikt voor vleermuissoorten als gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. De voorgenomen sloop leidt daarom mogelijk tot aantasting of vernieling van verblijfplaatsen of doden/verwonden van individuen. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of vleermuizen inderdaad gebruik maken van de woning en de naastgelegen gevel van de kapschuur. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het meest recente Vleermuisprotocol (op dit moment versie 2017). Samenvattend gaat het om 5 gerichte nachtelijke veldbezoeken waarvan 3 in de periode 15 mei - 15 juli en 2 in de periode 15 augustus - 30 september. Op deze wijze kunnen zomer-, kraam- en paar-/baltsverblijven van de te verwachten soorten in kaart worden gebracht. Voor details betreffende de werkwijze, duur, omstandigheden, tussenperioden etcetera zie Vleermuisprotocol. Aan de hand van de resultaten wordt bepaald of een ontheffing noodzakelijk is. Update 2021: uit het aanvullend onderzoek is gebleken dat er geen vaste rust- of voortplantingsplaatsen in de te slopen bebouwing aanwezig zijn.

Het erf is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Door de beperkte omvang en aanwezigheid van alternatieven in de omgeving is er geen sprake van essentieel foerageergebied. Door de ingreep is er mogelijk tijdelijk sprake van een zeer geringe afname van foerageergebied. In de nieuwe situatie wordt het erf weer geschikt door ondermeer de aanplant van een hoogstamboomgaard en inheemse heesters en hagen. De Gerichtenweg is mogelijk onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. Het erf zelf is geen onderdeel van doorlopende lineaire landschapsstructuren en daardoor op voorhand geen belangrijk onderdeel van een route. De mogelijke effecten zijn dermate gering dat de functies foerageergebied en vliegroute niet nader onderzocht hoeven te worden.

De bouw van een tweetal woningen biedt in potentie mogelijkheden voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit kan bijvoorbeeld doortogang tot de spouw te bieden via enkele open stootvoegen op een hoogte van minimaal 3 meter, het creëren van spleetvormige toegangen tot ruimtes achter daklijsten (afmeting opening circa 1,5 x 10 cm) of bijvoorbeeld gevelbetimmeringen. Meer voorbeelden van vleermuisvoorzieningen zijn bijvoorbeeld te vinden via de zoogdiervereniging, www.vleermuizenindestad.nl en diverse andere websites. Ook Ruimte voor Advies adviseert u graag vrijblijvend.

Deelgebied 2

De mogelijke vleermuisverblijfplaatsen in de grote wilg achterin het perceel blijven behouden en gezien de grote afstand tot de nieuwbouw zijn ook versturende effecten tijdens de bouwfase uitgesloten. Voor de rest heeft het perceel in de huidige vorm op voorhand geen wezenlijke functie voor vleermuizen. Door het aanleggen van houtsingels, het aanplanten van hoogstamfruitbomen, een poel en kruidenrijk grasland neemt de geschiktheid als foerageergebied voor vleermuizen naar verwachting flink toe, waardoor de ontwikkelingen een netto positief effect zullen hebben voor vleermuizen.

3.3 Grondgebonden zoogdieren

Deelgebied 1

Op de projectlocatie worden diverse kleine, zeer algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt moet voor deze soorten alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt.

Het erf is in potentie geschikt als leefgebied voor steenmarter en de kleine marterachtigen (bunzing, wezel en in mindere mate hermelijn). Deze soorten zijn beschermd en voor aantasting van rust- en voortplantingsplaatsen, verbindingzones tussen leefgebieden en belangrijk jachtgebied is een ontheffing vereist. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of steenmarter en/of kleine marterachtigen van het terrein gebruik maken. Is dat het geval dan leiden de ontwikkelingen tot negatieve effecten op één of meer van deze soorten en is een ontheffing noodzakelijk. Update 2021: er zijn tijdens het aanvullend onderzoek geen marterachtigen aangetroffen binnen het plangebied.

Deelgebied 2

Binnen deelgebied 2 komen hooguit enkele kleine, algemene grondgebonden zoogdieren voor waarvoor een provinciale vrijstelling of geen bescherming geldt zoals veldmuis, mol en haas. Tijdens de bouwfase zijn negatieve effecten door bijvoorbeeld het vernietigen van holen en gangenstelsels niet uitgesloten. Door de beoogde landschappelijke inrichting zal de geschiktheid als leefgebied voor diverse zoogdiersoorten sterk toenemen ten opzichte van de bestaande situatie met vrijwel uitsluitend monotoon agrarisch grasland.

3.4 Overige soorten

Beide deelgebieden

Het vóórkomen van beschermde, niet-vrijgestelde soorten uit overige soortgroepen (vaatplanten, amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden) is op voorhand vrijwel uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt.

Voor enkele algemene amfibieën die mogelijk op de locatie voorkomen (Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander) bestaat een kans op aantasting van landhabitat, voornamelijk in de ruigten en als overwinteringshabitat in schuren en onder gestapeld materiaal. Voor deze soorten heeft de provincie Gelderland een algemene vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling verleend. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door de aanleg van een poel, houtsingels, kruidenrijk grasland en fruitbomen neemt de geschiktheid van deelgebied 2 voor algemene amfibieën en ongewervelden (met name insecten) naar verwachting sterk toe en wordt een positief effect verwacht.

4

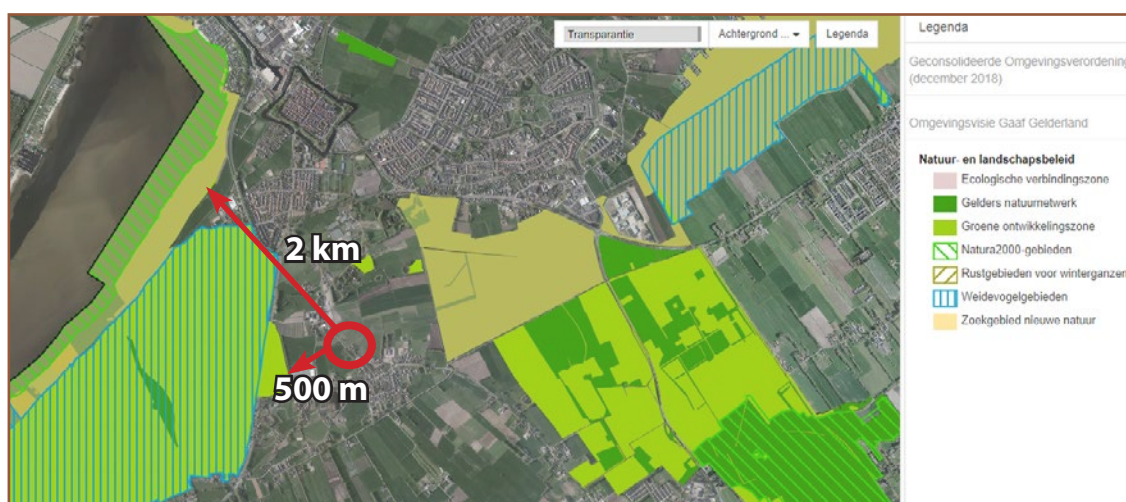
GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

De dichtsbijzijnde onderdelen van de Groene Ontwikkelingszone liggen op ongeveer 500 meter afstand in westelijke richting. Even verderop liggen de uitgestrekte weidevogelgebieden in de polders van de Randmerenkust. De afstand tot GNN is nog groter. Het is uitgesloten dat de voorgenomen ontwikkelingen een extern effect hebben op kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van GNN of GO. Verdiepend onderzoek naar effecten op GNN en GO is daarom niet aan de orde.

4.2 Natura 2000

De onderzoekslocatie ligt op bijna 2000 meter afstand in noordwestelijke richting tot het dichtsbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwerandmeren. Natura 2000-gebied Veluwe ligt op nog grotere afstand in zuidoostelijke richting. De aard en schaal van de ontwikkelingen sluit een effect op doelstellingen van Natura 2000-gebieden door bijvoorbeeld geluid, licht en trillingen op voorhand met zekerheid uit. Gezien de afstand van stikstofgevoelige habitattypen in relatie tot de schaal en aard van de ingreep is een significant extern effect door een toename van stikstofdepositie redelijkerwijs uitgesloten. Mogelijk vraagt bevoegd gezag desondanks een stikstofberekening waaruit blijkt dat er geen rekenresultaten $> 0,005$ mol/hectare/jaar op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden zijn en daarmee geen nadere beoordeling of vergunningplicht ten aanzien van het onderdeel gebiedsbescherming.

Afb. 4.2 : Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van GNN, GO, N2000 en andere beschermde gebieden. De dichtsbijzijnde afstand tot beschermde gebieden bedraagt ongeveer 500 meter. Bron ondergrond: <https://gldanders.planoview.nl/planoview/>.

5.1. Overzicht bevindingen soorten

Soortgroep	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen*	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Vleermuizen - vliegroutes	niet	geen	geen
Vleermuizen - foerageergebied	niet-essentieel	mogelijk	zie bij 5.2
Overige zoogdieren - gebouwbewonend*	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Overige zoogdieren - grond-/boombewonend*	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Overige zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	negatief	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Vogels - algemene broedvogels	zeker	mogelijk	zie bij 5.2
Amfibieën - vrijgestelde soorten	beperkt mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige beschermde soorten	niet	geen	geen

*Aanvullende onderzoeken naar vleermuizen en andere zoogdieren zijn inmiddels uitgevoerd, voor deze soorten zijn geen mitigerende/compenserende maatregelen en/of ontheffing nodig.

5.2 Conclusies en aanbevelingen

5.2.1 Soortenbescherming

- De ontwikkeling van deelgebied 2 leidt niet tot overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van niet-vrijgestelde soorten, met mogelijke uitzondering van broedvogels waarvan het nest tijdens de broedperiode beschermd is. Voor deelgebied 2 is het uitvoeren van aanvullend onderzoek en/of een ontheffingsplicht niet aan de orde.
- De voorgenomen ontwikkelingen binnen deelgebied 1 leiden tot aantasting en vernieling van vaste, jaarrond beschermde rustplaatsen en mogelijk andere beschermde gebiedsfuncties ten aanzien van de kerkuil. Hiervoor is een ontheffing van de provincie Gelderland nodig. De initiatiefneemster heeft inmiddels de ontheffingsaanvraag ingediend (mondelinge mededeling mevr. Fidder, februari 2021). Sloopwerkzaamheden van schuren, verplaatsen van de nestkast en opschoning van het terrein mogen pas starten na het verkrijgen van een ontheffing en indien gewerkt wordt volgens de ontheffingsvoorschriften.
- Wat vleermuizen betreft is vervolgonderzoek nodig naar mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten in de woning en achter gevelplaten aan de naastgelegen gevel van de kapschuur. De nadere onderzoeken dienen te worden uitgevoerd door een deskundige* op het gebied van de betreffende soort en conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol (Zoogdiervereniging, NGB en GAN 2017). Indicatief houdt dit in: en 3x nachtelijke inventarisatie in de periode 15 mei - 15 juli (zomer- en kraamverblijven) en 2x nachtelijke inventarisatie in de periode 15 augustus - 30 september (paar- en winterverblijven). mochten verblijfplaatsen worden aangetroffen dan is een ontheffing vereist, te verkrijgen met een goedgekeurd activiteitenplan. Mogelijk verstorende werkzaamheden op terrein mogen in dat geval pas starten na het verkrijgen van een ontheffing en indien gewerkt wordt volgens de ontheffingsvoorschriften. Update 2021: het onderzoek is in 2019 uitgevoerd en afgerond. Er werden geen vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.
- Er dient nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van steenmarter en kleine

marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn). Dit onderzoek moet worden uitgevoerd door een deskundige* op het gebied van de betreffende soorten. Richtlijnen voor het onderzoek zijn o.a. te vinden in het document "Handreiking kleine marterachtigen" van de provincie Noord-Brabant, maar ook andere bewezen effectieve onderzoeksmethoden zoals inzet van Struikrovers (type cameraval) zijn toegestaan zolang de methode en inspanning degelijk onderbouwd zijn. De meest geschikte onderzoeksperiode is maart t/m augustus. Als op het terrein marters worden waargenomen is mogelijk een ontheffing nodig. Een ontheffing is bijvoorbeeld nodig wanneer aannemelijk is dat er zich een vaste rust- of voortplantingsplaats bevindt, of wanneer het erf belangrijk jachtgebied is binnen een territorium. Update 2021: het aanvullend onderzoek naar marterachtigen is in 2019 uitgevoerd en afgerond. Er werden geen marterachtigen op het terrein aangetroffen.

- Het eventueel verwijderen van opgaande beplanting (bomen, struiken,) kan tijdens het broedseizoen leiden tot vernieling van nesten van algemene broedvogels. Voer dergelijke werkzaamheden daarom buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste te verwachten soorten is de periode half maart - begin september een goede indicatie. Echter, uitsluitend van belang is of broedgevallen aanwezig zijn. Bezette nesten mogen nooit aangetast of vernield worden, wees daarom ook alert buiten de periode 15 maart - 1 september en stel werkzaamheden zonodig uit.
- Effecten op overige beschermde soorten (amfibieën, reptielen, ongewervelden) zijn uitgesloten omdat beide deelgebieden ongeschikt zijn als leefgebied voor dergelijke soorten.
- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. In dit specifieke geval zijn naar verwachting geen speciale maatregelen nodig.
- Tijdens werkzaamheden dient lichtverstoring voorkomen te worden. Uilen en vleermuizen zijn erg gevoelig voor lichtverstoring. Voorkom uitstraling van eventuele bouwlampen en andere verlichting richting de boomkronen. Dit kan bijvoorbeeld door toepassen van afschermende armaturen en beperken van verlichtingshoogte. Van mogelijke lichtverstoring van vleermuizen is uitsluitend sprake in de actieve periode van vleermuizen, grofweg tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april - november.
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een deskundige* (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

5.2.2 Gebiedsbescherming

- De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen invloed op doelstellingen of kernkwaliteiten van Natura 2000-gebieden, GNN en GO, met mogelijke uitzondering van externe effecten door veranderde stikstofuitstoot. Gezien de afstand van stikstofgevoelige habitattypen in relatie tot de schaal en aard van de ingreep is een significant extern effect door een toename van stikstofdepositie redelijkerwijs uitgesloten. Mogelijk vraagt bevoegd gezag desondanks een stikstofberekening waaruit blijkt dat er geen rekenresultaten $> 0,005$ mol/hectare/jaar op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden zijn en daarmee geen nadere beoordeling of vergunningplicht ten aanzien van het onderdeel gebiedsbescherming.

- *Extra: Ruimte voor Advies promoot natuur in stad & land. Zo is het op erven in het buitengebied vaak met relatief weinig moeite mogelijk om huismussen, vleermuizen, zwaluwen en andere dieren een plek te geven. Breng bijvoorbeeld nestvoorzieningen en andere verblijfplaatsen aan, pas inheemse beplanting toe, wees terughoudend met verlichting en bestrating en royaal met groen.*

Er worden meerdere nieuwe gebouwen gerealiseerd. Dit biedt mogelijk kansen wat betreft nestgelegenheid voor bijvoorbeeld mussen, zolang de vogels toegang hebben tot de ruimte onder de onderste pannenheden. Plaats eventueel vogelschroot op de tweede panlat of hoger. Mogelijk biedt de nieuwbouw ook kansen voor vleermuizen, bijvoorbeeld door het toegankelijk maken van de spouw d.m.v. open stootvoegen op minimaal 3 meter hoogte. Een mogelijk alternatief is het ophangen van kasten. Voor zowel mussen als vleermuizen zijn speciale nestkasten verkrijgbaar. Hang vleermuiskasten bij voorkeur in de zon en vogelkasten juist op het noorden of oosten (uit de zon en regen). Op internet zijn veel tips te vinden over het ophangen van kasten en aantrekkelijk maken van de omgeving voor deze en andere dieren. Uiteraard kunt u ook vrijblijvend met Ruimte voor Advies contact opnemen als u vragen heeft over dit onderwerp.

* Definitie deskundige

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis moeten zijn opgedaan doordat de deskundige:

- *op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of*
- *op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of*
- *als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.*

Bijlage 1 Wetgeving

Bij een ecologische quickscan wordt de ingreep door ons getoetst aan de huidige natuurwetgeving de Wet natuurbescherming. In deze bijlage vind u een korte samenvatting van deze wetgeving.

1. Wet natuurbescherming in het kort

De Wet natuurbescherming (Wnb) is de huidige wetgeving in de Nederlandse wet die bescherming van natuurgebieden reguleert. De wet is in 2017 ingevoerd als samenvoeging van de daarvoor geldende natuurwetten: de Flora- en Faunawet voor dier- en plantensoorten, de Natuurbeschermingswet voor natuurgebieden en landschappen, en de Boswet voor bos- en houtopstanden. Deze wetten zijn samengevoegd om de wetgeving omtrent natuurbescherming duidelijker en overzichtelijker te maken. De nieuwe Wet natuurbescherming regelt zowel de bescherming van natuurgebieden als dat van individuele soorten en bijbehorende habitats.

1.1 Algemene Zorgplicht

Onder de algemene bepalingen (hoofdstuk 1) van de Wnb wordt de algemene zorgplicht bepaald. Hierin is bepaald dat iedereen zorg draagt voor natuurgebieden, planten, en dieren.

Artikel 1.11 lid 2 van de Wnb luidt als volgt:

De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

1.2 Soortenbescherming

De soortenbescherming bestaat uit drie beschermingsregimes met ieder hun eigen beschermde soortenlijsten en verbodsbepalingen:

- De Vogelrichtlijnsoorten (VR) (Art. 3.1-3.4)
- De Habitatrichtlijnsoorten (HR) (Art. 3.5-3.9)
- Overige soorten (Art 3.10-3.11)

Per beschermingsregime is vastgesteld aan welke voorwaarden voldaan moet worden voldaan om ontheffing of vrijstelling te verleen te krijgen door het bevoegd gezag (de provincie). Een tabel met een samenvatting van de geldende verbodsbepalingen is op de volgende pagina te vinden (tabel 1.1).

De beschermde soorten uit de VR en HR zijn vastgesteld door de EU. voor de soorten uit de derde categorie geldt dat provincies de vrijheid hebben om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

Tabel 1.1: Samenvatting verbodsbepalingen soortenbescherming Wet natuurbescherming			
Paragraaf	Artikel	Lid	Verbodsbepaling
§ 3.1: Beschermingsregime Vogelrichtlijn	3.1	1	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
		2*	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
		3	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
		4	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
		5	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
§ 3.2: Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	3.5	1	Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
		2	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren
		3	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
		4	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
		5	Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
§ 3.3: Beschermingsregime andere soorten	3.10	1	1 Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen; b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
* Het wegnemen van nesten is toegestaan MITS het buiten het broedseizoen en niet behorend tot een soort met een jaarrond beschermd nest.			

Gebiedsbescherming

De Wnb regelt de bescherming van de door de EU aangewezen beschermde gebieden genaamd Natura2000 gebieden. Natura2000 gebieden zijn op te delen in Vogelrichtlijn-gebieden en Habitatrichtlijn-gebieden. Alle activiteiten die een mogelijk negatief effect kunnen hebben op Natura-2000 gebieden zijn verboden, mits een vergunning is uitgegeven na het uitvoeren van een Habitattoets. Uit deze Habitattoets moet zijn gebleken dat door de geplande activiteiten geen natuurlijke kenmerken van het gebied worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Bovendien verordent de wet de provincies natuur aan te wijzen met bijzondere natuurlijke of landschappelijke waarde onder het Natuur netwerk Nederland (NNN, in de wet Ecologische Hoofdstructuur EHS genaamd). Dit De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd.